

Qüestions a l'equip docent:

Entrevistadora: Quins són els avantatges de treballar per projectes?

Mestra 1: D'entrada aprenen a treballar en grup, que penso que és l'objectiu principal, i el treball cooperatiu (el que no sap fer un ho sap fer un altre) en què s'ajuden mútuament.

Mestre 2: Sí... El noi que potser no es veuria amb cor de fer una feina, amb l'ajuda d'un altre se'n surt, i com que cadascú domina coses diferents, es complementen. Individualment, per separat, segurament no sortiria el mateix

E: I els inconvenients?

M1: Potser semblarà una contradicció, però el treball en grup els costa molt. Bé, no és exactament un inconvenient, n'han d'aprendre, i crec que si els preguntéssim a ells dirien que és de les coses que els costa més. Treballar en grup, posar-se d'acord, repartir-se la feina i que tots treballin igual...

M2: Clar, els que he tingut jo a quart ho venen fent des de primer, ja era el quart any que ho feien... En cursos anterior havia estat a primer i segon i he notat les diferències. Han d'aprendre a treballar en grup, a vegades hi ha diferències entre ells ("aquest no ens cau bé"). En primer moment nosaltres pensem com fem els grups, intentem fer-los equilibrats i complementaris. Jo em vaig basar en un test sociomètric, per veure com són les relacions a la classe i intentar no posar juntes dues persones que no s'aguanten sinó fer-ho més aviat per afinitats. Aquest any he utilitzat una fórmula (perquè cada any anàvem donant una mica d'autonomia, a primer i a segon és el professor que fa els grups). Dic: "poseu en un paper el nom de dues persones amb qui treballaríeu i després jo ajunto paperets i faig grups de quatre, i respectaré les parelles".

M1: I ha funcionat.

M2: Ha funcionat. Al principi em pressionaven molt perquè semblava que no els agradava, però no hi van insistir gaire. En realitat he quedat una mica sorprès perquè ha funcionat bé. Clar, també tenia el test sociomètric i si no els queia bé algú ja no el posaven com a parella. De primer a quart hi ha una evolució, van aprenent a treballar en grup, perquè això els ve de nou, i han d'aprendre a organitzar-se, a repartir-se la feina... però clar, a primer és el primer cop que ho fan, necessiten un procés.

M1: De fet, jo a primer, del primer projecte a l'últim ja hi he vist canvis.

M2: També volem potenciar que tinguin iniciativa. Al principi els pautem nosaltres la feina, però a mida que es van fent grans ja esperem que ells mateixos s'organitzin. Seria un inconvenient que continuessin depenent de nosaltres per organitzar-se la feina. Nosaltres hem de puntuar, perquè puntuem cada sessió de projectes, i una de les coses que valorem és que tinguin iniciativa. Volem que davant un problema intentin resoldre'l per ells mateixos, si no se'n surten, que demanin ajuda a un company i si no, al professor, però per aquest ordre, que no recorrin al professor a la primera de canvi.

M1: I en casos d'alumnes que van bé, a vegades es troben en casos de coses que ja han fet, i valorem que ells mateixos siguin capaços d'anar més enllà, i això també els costa molt perquè estan acostumats a tenir-ho tot sempre molt pautat. Creuen que una vegada han fet una feina, ja està, ja ho han fet tot, i tot, tot, no ho han fet mai.

M2: És fantàstic, per això, que entre ells s'escoltin, i que un sàpiga explicar a un altre allò que no sap.

M1: Clar, per explicar alguna cosa has d'entendre-la molt bé tu, i per això t'hi esforces. I ells prenguin la iniciativa aquesta de "puc anar a ajudar a no-sé-qui?", això ho he vist a primer, i està molt bé.

E: El punt més fort (en una paraula)

M2: Per mi, la interacció positiva, això que parlàvem ara. És que si no hi ha grup, no hi ha interacció, i això és molt important.

M1: Autonomia i autoaprenentatge. Un és amo del seu aprenentatge, el protagonisme de l'alumne.

E: El punt més feble (en una paraula)

M2: Si algú els cau malament, els costa molt rectificar. Els costa molt col·laborar amb algú que no els cau bé. A més pot passar que dos persones s'avenen i al cap d'un mes resulta que s'han discutit i que ni es parlen. Aquest prejudici que tenen a l'hora de refer amistosats que han perdut els dificulta la feina.

M1: A l'hora de dissenyar un projecte nou, pensar les activitats i que arribin a tothom, que estiguin prou bé per tothom, que siguin significatives... Podríem dir que és molta feina i mai és prou ben feta. Sempre cal redissenyar-lo una vegada engegat.

M2: Sí, per això també fem una valoració després de cada projecte, els nois fan una enquesta, i pensem com es pot millorar.

E: Tenint en compte la gran quantitat de centres de primària que ja treballen per projectes, per què hi ha tants pocs centres de secundària que treballin d'aquesta manera?

M1: Jo crec que (a banda de la tradició), que després hi ha uns estudis post-obligatoris en què un hi va a aprendre unes coses concretes. Clar, secundària és el pas anterior, i suposo que fan el raonament de pensar que és millor que es vagin adaptant al sistema d'aprenentatge dels estudis que vindran després. Potser és perquè la secundària està pensada mimetitzant els estudis post-obligatoris (que no farà tothom, tampoc).

M2: Sí, suposo que hi influeix. Però també els professors, acostumats a un mètode amb el qual aparentment et trobes més segur (com has dit tu abans, el protagonista als projectes és l'alumne, en canvi amb el mètode tradicional és el professor), tens la classe, diguem, controlada. En canvi, en un projecte, pots tenir un noi que et digui "aquí al llibre diu això, però jo he trobat per internet això altre", i el professor se sent més insegur, diguéssim, s'ha d'atrevir. La gent s'ho hauria de plantejar. Perquè mirant cap a endavant, com dius tu, a Girona, al Vives,

fan batxillerat internacional i insisteixen que s'han de fer treballs en grup i tot això; a la universitat, també. El món va cap a aquí. El treball en grup, a les empreses valoren que la gent treballi en grup... fins i tot els Nobel ja no són premis individuals, són col·lectius. Però hi ha unes resistències internes, i també del sistema, la pressió de la selectivitat, i aquestes coses...

M1: Sí, també per comoditat, clar.

M2: És el que s'ha fet sempre, però nosaltres anem en sentit contrari.

M1: Sí, és anar a contracorrent, és molt més fàcil preparar-te una classe que preparar un projecte, que has de pensar totes aquestes coses que dèiem. També és més fàcil anar a una classe i explicar la lliçó que estar: "això no ho sé, això ho busco..."

M2: Clar, en una classe magistral, tu estàs allà davant i buides informació, del professor cap als alumnes, però en projectes les fonts d'informació estan disperses, cadascú fa coses diferents... És una dinàmica molt diferent! Però bé, també n'hem d'aprendre. Ells n'aprenen i nosaltres també.

E: Hi dediqueu moltes hores, als projectes?

M2: A primer unes 8 hores a la setmana i a quart, 6.

E: Creieu que complica l'organització del centre, treballar així?

M1: Més que complicar-la, exigeix molta coordinació. Si no hi ha coordinació no es pot fer, o perd el sentit.

E: Creieu que és més lent aprendre d'aquesta manera que amb qualsevol altre mètode?

M2: No ho sé, és una opinió personal, a vegades la sensació de pensar "aquell noi no ha après" la tinc. A vegades també em diuen que alguna cosa no l'han treballada, i sí que ho han fet. El que passa és que ho hem fet molt per sobre, hem fet una capa tan prima que amb tres mesos d'estiu s'oblida fàcilment. Diuen, però, que el que fa un mateix ho recorda més, i fins i tot aprèn. Per tant, amb el mètode de projectes en què són ells els protagonistes, penso que potser aprenen poquet però aquell poquet per mi queda.

M1: Jo no penso que sigui qüestió de velocitat, no és més ràpid o més lent, sinó més significatiu. Potser en una classe donaràs molta més informació, però tampoc l'assimilaran, llavors tu tens la sensació que és més ràpid, però potser no han entès res. Llavors als projectes es tracta que siguin significatius, no es tracta d'anar de pressa, ha de servir, més que anar de pressa, si no passes per sobre de tot però no t'"empapes" de res. De l'altra manera no és que l'aprenentatge sigui ràpid, sinó que és l'explicació, que és ràpida.

M2: Després aquí hi ha el repte, en el sistema de projectes, de fer menys temes. Llavors el repte consisteix a escollir els temes més bàsics i fonamentals i que l'alumne sigui prou autònom perquè, després, allò que falta, ell mateix ho pugui recollir.

M1: Donar-li eines.

M2: Clar. Llavors en aquest repte que tenim, si potenciem l'autonomia, ell aprèn els temes pel seu compte i complementa la informació.

E: Com feu la tria dels temes?

M2: Els projectes són de socials, de naturals i de tecnologia. Vam decidir que cada curs es feien deu projectes, deu per quatre, quaranta. Quaranta temes que ens sembla que un alumne que comença a primer i acaba quart ha d'haver treballat. Com que porta molta feina, en un moment hi va haver la proposta d'elaborar-ne en un curs trenta de nous però es va descartar, i vam decidir mantenir els de tercer i revisar els de primer i segon (i hi va haver mestres que es van apuntar a comissions de revisió d'aquests projectes), i els de tercer es van fer de nou amb la programació per competències, i per tant diem pla nou i pla vell, perquè encara no hem introduït les competències a primer i segon. A quart hem continuat amb la programació per competències.

E: Com ho feu per introduir un professor nou en la metodologia de treball?

M2: Quan vaig arribar fa 3 anys em va fer un curset un professor que havia escrit llibres sobre el tema i ens explicava que els agrupaments per grups de quatre anaven molt bé. Després, quan ho vam voler aplicar al peu de la lletra no ens va sortir bé perquè parlava d'un grup base, de quatre, mantenir-lo tot el curs, i vam veure que ho havíem de canviar, i al cap de l'any es van canviant els grups. Cada mes de juliol es fan formacions. De tota manera, sempre s'ha fet la proposta a la gent nova d'entrar a veure una sessió, i alguna vegada s'ha fet, a banda de la formació teòrica també és important la pràctica d'anar-ho a veure.

M1: Al principi et sobrepassa una mica perquè és molta informació en poc temps, i es tot com molt teòric, i fins que no ho portes a la pràctica no ho entens del tot. Aquí tothom és molt obert i pots preguntar de tot. A mesura que els vas entenent ho vas veient i vas aprenent el mètode, i és com que tu aprens amb ells. La sensació que he tingut aquest any jo a primer és que n'hem après tots. També m'ha anat bé que fos primer, perquè jo tampoc en sabia, de treballar per projectes. De tota manera, cal la predisposició per a voler-ho intentar.

M2: I també tens altres companys que fa el mateix projecte amb d'altres grups, i ho vas comentant. A més, sempre estàs pendent de tot allò que surt relacionat amb el teu projecte. És molt interessant, ho vius molt.